گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۵۱۷۱
سه شنبه ۱۹ بهمن ۱۴۰۰ ۶:۵۲

با سارق درگیر نشوید؛

اگر در شرایطی هستید که می توانید با پلیس ارتباط برقرار کنید با سارق درگیر نشوید

اگر در شرایطی هستید که وسایل ارتباطی با پلیس در اختیار دارید با سارق درگیر نشوید با پلیس تماس گرفته و منتظر حضور پلیس شوید.

به گزارش خبر روابط عمومی گروه پاس، دزد اگر وارد خانه تان شد مورد ضرب و شتم قرارش دادید مرتکب جرم شده اید. اگر سارقی وارد منزل شما شده و شما با اطلاع از ورود او در مکانی کمین کنید و غافلگیرانه چوبی بر سر او بکوبید یا با سلاح دیگری او را هدف قرار دهید و موجب قتل وی شوید، در چنین موردی شما مسئول خواهید بود.اگرشما با دزدی که وارد منزلتان شده درگیر شوید و در جریان درگیری برای دفاع از جان یا مال خود او را مورد ضرب و جرح قرار دهید در این حالت شما مرتکب جرمی نشده اید. در واقع مسئله برخورد با سارقی که به منزل شما وارد شده و قصد تجاوز به مال و حریم خصوصی شما را داشته موضوعی بسیار مهم با ابعاد متفاوتی است.قانون مجازات اسلامی در بحث دفاع مشروع، درباره این موضوع شرح داده است . در قانون مجازات اسلامی بیان شده اگر فردی برای دفاع از خود دیگری را مورد ضرب و شتم قرار دهد و یا مرتکب جرمی نسبت به او شود، به نوعی دفاع مشروع انجام داده و اقدامات او فاقد کیفر قانونی است؛ بنابراین دفاع از خود یا دیگران در مقابل سارق دارای شرایط خاصی است و در صورت وجود آن شرایط، قانونگذار از فردِ مدافع حمایت خواهد نمود.حال باید بدانیم منظور از دفاع مشروع چیست و در چه شرایطی اگر سارق را مورد ضرب وشتم قرار دهیم و مرتکب جرمی نسبت به او شوید اقدام انجام شده فاقد کیفر قانونی است

تعریف دفاع مشروع

دفاع مشروع نهادی است که در قانون مجازات اسلامی پیش بینی شده است و از علل موجه جرم به شمار می‌رود. علل موجه جرم به شرایطی گفته می‌شود که در صورت وجود آنها، رفتاری که در حالت عادی جرم محسوب می‌شود، دیگر جرم نخواهد بود در نتیجه مجازاتی هم در پی نخواهد داشت. دفاع مشروع یکی از علل موجه جرم است؛ یعنی اگر قانون‌گذار رفتاری را جرم انگاری کرده باشد و شخصی این رفتار را در حالت دفاع مشروع انجام دهد، چون دفاع مشروع از علل موجه جرم است باعث می‌شود که این رفتار از حالت جرم بودن خارج شود و دیگر نتوان آن را جرم دانست و شخص را مجازات کرد.

شرایط تحقق دفاع مشروع

تحقق دفاع مشروع منوط به رعایت شرایطی است یعنی نمی‌توان هر نوع دفاعی را مشروع دانست بلکه باید شرایطی وجود داشته باشد تا بگوییم دفاعی که صورت گرفته است مشروع است این شرایط در ماده ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی بیان شده است به موجب ماده مذکور هرگاه فردی در مقام دفاع از نفس، عِرض (آبرو)، ناموس، مال یا آزادی تن خود یا دیگری در برابر هرگونه تجاوز یا خطر فعلی یا قریب الوقوع با رعایت مراحل دفاع، مرتکب رفتاری شود، طبق قانون جرم محسوب نمی‌شود.شرایطی که در صورت اجماع باعث می‌شوند رفتار فرد جرم شناخته نشود، به شرح ذیل است:

۱- رفتار ارتکابی برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت داشته باشد

براساس بند فوق در صورتی می‌توان رفتاری را دفاع مشروع دانست که برای حمایت از نفس (جان)، عِرض (آبرو)، ناموس، مال یا آزادی خود یا دیگران انجام شده باشد. همان طور که می‌دانید ممکن است امور متعددی در زندگی افراد دارای ارزش باشند، اما قانون‌گذار دفاع از تمامی آن‌ها را مشروع و مجاز نمی‌داند.

از نظر قانون گذار رفتاری در قالب دفاع مشروع قرار می‌گیرد که برای دفاع از نفس، عِرض، ناموس، مال یا آزادی خود فرد یا دیگری انجام گیرد قانون‌گذار دفاع از دیگران را هم در صورت رعایت شرایطی که به آن اشاره خواهد شد، مشروع می‌داند.

توجه به این نکته ضروری است که دفاع از نفس، ناموس، عرض، مال و آزادی تن دیگری در صورتی جایز است که او از نزدیکان دفاع کننده بوده یا مسئولیت دفاع از وی بر عهده دفاع کننده باشد، یا ناتوان از دفاع بوده یا تقاضای کمک نماید، یا در وضعیتی باشد که امکان استمداد نداشته باشد. رفتاری که فرد به عنوان دفاع انجام می‌دهد، باید برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت داشته باشد. این شرط بدین معناست که اگر شخصی که در معرض خطر قرار گرفته، با استفاده از روش‌هایی همچون فریاد زدن از دیگران کمک بگیرد و به این نحو متجاوز را دور کند، باید از همان روش استفاده کند. اگر شخصی به قصد دزدی وارد منزل شما شده اگر شما بتوانید از مأموران نیروی انتظامی کمک بگیرید، موظف هستید همین کار را برای محافظت از خود انجام دهید.

حال اگر به جای کمک گرفتن از پلیس، خودتان به دفاع از خود بپردازید و در حین دفاع مرتکب رفتاری شوید که به مرگ مهاجم منتهی شود، نمی‌توان گفت: چنین دفاعی، مشروع است.

همچنین اگر کسی به منزل شما وارد شود و آدم ضعیف و ناتوانی باشد و شما بتوانید بدون ضرب و شتم از پس او برآیید مجروح کردن سارق نمی‌تواند دفاع مشروع باشد و شما بدین جهت قابل مجازات هستید. در واقع مشروع بودن دفاع منوط به این است که دفاع تنها راه ممکن برای دفع خطر و رهایی از حمله باشد و دفع مهاجم به هیچ وسیله‌ای ممکن نباشد.

۲- خطر و تجاوز به سبب اقدام آگاهانه یا تجاوز خود فرد و دفاع دیگری صورت نگرفته باشد

خطر و تجاوزی که مدافع درصدد مقابله با آن برآمده است، نباید به سبب اقدام آگاهانه یا تجاوز خود او ایجاد شده باشد. به عبارت دیگر، اگر شخصی رفتاری انجام دهد که موجب شود دیگری تحریک شود و به او حمله کند، این شخص نمی‌تواند دفاع از خود در برابر این حمله را دفاع مشروع بداند.به همین دلیل، اگر در جریان آن، دست به رفتاری بزند که به قتل یا ضرب و جرح مهاجم منتهی شود، مسئول رفتار خود خواهد بود و به خاطر آن مجازات خواهد شد. فرض کنید شخصی با کتک زدن دیگری، او را تحریک کند و این شخص در اثر ایراد ضرب و جرح عمدی، تحریک شده و به او حمله کند. در این حالت فردی که ابتدا حمله کرده و حالا مورد حمله واقع شده است، نمی‌تواند رفتار خود را دفاع مشروع بداند.

۳- دفاع مستند به قرائن معقول یا خوف عقلائی باشد

دفاع باید براساس قرائن معقول یا وجود خوف عقلائی صورت بگیرد. مطابق این شرط زمانی دفاع را می‌توان مشروع تلقی کرد که یا خطر و حمله تحقق پیدا کرده باشد (خطر فعلی؛ یعنی ابتدا خطر به طور کامل محقق شود و پس از آن فرد در مقابل آن به دفاع بپردازد) یا اینکه خطر، قریب الوقوع باشد. در صورت قریب الوقوع بودن خطر باید دفاع فرد، مستند به قرائن معقول یا خوف عقلائی صورت بگیرد. یعنی هر انسان عاقل و متعارفی که در این

شرایط قرار داشته باشد، به این نتیجه برسد که خطری او را تهدید می‌کند و برای رهایی از این خطر و آثار مربوط به آن باید اقدامی انجام بدهد.
۴- توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت عملا ممکن نباشد یا مداخله آنان در دفع تجاوز و خطر مؤثر واقع نشود
اگر شخصی که مورد حمله واقع شده بتواند با کمک گرفتن از مأموران انتظامی از خود محافظت کند، دیگر این حق را نخواهد داشت که شخصا رفتاری انجام بدهد، زیرا دفاع، وظیفه اصلی قوای دولتی است و در نظرگرفتن حق دفاع برای شهروندان مربوط به حالتی است که امکان انجام این وظیفه از جانب آنان وجود نداشته باشد.
اگر دفاع با شرایطی که گفته شد صورت بگیرد عملی که شما در مقابل سارق منزلتان انجام داده اید دفاع مشروع تلقی می‌گردد بنابراین رفتار ارتکابی جرم نخواهد بود و مجازات نمی‌شوید حتی به پرداخت دیه هم محکوم نمی‌گردید.
اما اگر شرایط مذکور رعایت نشده باشد مثلا رفتار ارتکابی برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت نداشته یا اینکه می‌توانستید از قوای دولتی کمک بگیرید، اما بدون توجه به این مسئله خودتان دست به کار شده اید و به سارق آسیب وارد کرده اید در این موارد رفتار شما طبق قانون مجازات اسلامی جرم است و حسب مورد به مجازات مقرر در قانون محکوم می‌شویدجهت بهرمندی از خدمات حفاظتی و مراقبتی به آدرس سایت www.passgroup.ir مراجعه فرمایید.